

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

20 16 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»

(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма: «Психолого-педагогічна діагностика» для студентів за напрямом підготовки «Корекційна освіта, (логопедія)».

Розробники: Таран Оксана Петрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від “30” серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
_____ (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини _____ Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план навчальної дисципліни

III. Програма

Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Змістовий модуль II. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ РАННЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Змістовий модуль III. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Змістовий модуль IV. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ ДИТИНИ

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика»

V. Плани практичних занять

VI. Завдання для самостійної роботи

Картка самостійної роботи студента

VII. Індивідуальна науково-дослідна робота

VIII. Система поточного та підсумкового контролю

IX. Методи навчання

X. Методичне забезпечення курсу

XI. Питання до іспиту

XII. Рекомендована література

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану напряму підготовки 6.010105 – Корекційна освіта (логопедія).

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Психолого-педагогічна діагностика» є складовою частиною дисциплін циклу професійно-орієнтованої підготовки. Її вивчення передбачає підвищення професійної компетентності студентів в питаннях психолого-педагогічної діагностики, а також в розширенні, систематизації та закріпленні набутих знань з логопсихології, що сприятиме ефективній самореалізації студентів, як фахівців.

Мета курсу – розкрити механізми психолого-педагогічної діагностики; сприяти оволодінню системою знань про методи та методики психолого-педагогічної діагностики; сприяти опануванню процедурою застосування на практиці діагностичного інструментарію в практичній діяльності корекційного педагога (логопеда).

Завдання курсу:

- розкриття базових теоретичних засад психолого-педагогічної діагностики;
- ознайомлення з методами, прийомами та методиками психодіагностики;
- сприяння формуванню професійно важливих навичок щодо психолого-педагогічної діагностичної діяльності майбутнього корекційного педагога (логопеда).

Вивчення лекційного курсу та індивідуальної навчально-дослідницької роботи студентів спрямовано на **засвоєнні таких знань:**

- поняття, предмет та структура психолого-педагогічної діагностики;
- історія виникнення та становлення психолого-педагогічної діагностики;
- методичний інструментарій діагностики інтелекту та особистості;
- особливості психолого-педагогічної діагностики дітей різного віку та дорослих.

Опанування курсу під час семінарських занять та самостійної роботи студенти повинно сприяти формуванню низки **практичних навичок:**

- здатність до організації психолого-педагогічної діагностики;
- здатність до адекватного підбору діагностичного інструментарію в конкретній робочій ситуації;
- здатність до проведення психолого-педагогічної діагностики дітей різного віку та дорослих.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 144 год., із них 22 год. – лекції, 20 год. – семінарські заняття, 60 год. – самостійна робота, 36 год. – семестровий контроль, 6 год. – модульні роботи.

Вивчення бакалаврами навчальної дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика» завершується складанням екзамену.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 0101 ”Педагогічна освіта” (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки: 6.010105 «Корекційна освіта, (логопедія)»		
Модулів – 4		Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		3-й	-
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: психолого-педагогічне дослідження дітей з порушеннями мовлення		Семестр	
Загальна кількість годин – 144		5-6 й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>перший (бакалаврський)</u>	22 год.	-
		Практичні, семінарські	
		20 год.	-
		Семестровий контроль	
		36 год.	-
		Самостійна робота	
		60 год.	-
		Модульний контроль	
		6 год.	
		Вид контролю:	
екзамен	-		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семестровий контроль	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ									
1.	Сутність психолого-педагогічної діагностики	8	4	2		2		6	
2.	Методичні засади проведення психолого-педагогічних досліджень	9	4	2		2		6	
Разом		20	8	4		4		12	1
Змістовий модуль II. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ									
3.	Діагностика дітей раннього віку	10	4	2		2		6	
4.	Діагностика дітей дошкільного віку	10	4	2		2		6	
5.	Діагностика готовності дитини до школи	10	4	2		2		6	
Разом		34	12	6		6		18	2
Разом за семестр 5		54	20	10		10		30	3
Змістовий модуль III. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ									
6.	Особливості психолого-педагогічної діагностики молодших школярів	9	4	2		2		6	
7.	Особливості діагностики інтелектуального розвитку підлітків та юнаків	9	4	2		2		6	
8.	Особливості діагностики особистості підлітків та юнаків	9	4	2		2		6	
Разом		30	12	6		6		18	2
Змістовий модуль IV. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ ДИТИНИ									
9.	Методи психологічної діагностики стосунків в колективі та сім'ї	8	4	2		2		4	
10.	Методи психологічної діагностики батьків та педагогів	6	2	2				4	
11.	Психолого-педагогічна характеристика розвитку дитини	8	4	2		2		4	
Разом		24	10	6		4		12	1
Разом за семестр 6		54	22	12		10		30	3
Разом за навчальним планом		144	42	22	36	20		60	6

III. ПРОГРАМА

Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Лекція 1. Сутність психолого-педагогічної діагностики (2 години)

Сутність поняття психодіагностики. Предмет і структура психодіагностики. Загальні галузі психодіагностики. Психодіагностика та суміжні напрямки досліджень.

Сутність поняття методу у психодіагностиці. Класифікації методів психологічних досліджень С.Л.Рубінштейна та Б.Г.Ананьева. Загальна характеристика основних методів психодіагностики: спостереження, опитувальні методики, тести, шкальні методики, проєктивні методики, анкетування. Специфіка застосування психолого-педагогічної діагностики у спеціальній психології.

Основні поняття теми: психодіагностика, метод, методика, спостереження, опитувальні методики, тести, шкальні методики, проєктивні методики, анкетування.

Семінар 1. Сутність психолого-педагогічної діагностики (2 години)

Лекція 2. Методичні засади проведення психолого-педагогічних досліджень (2 години)

Етапи побудови психолого-педагогічного дослідження. Вимоги до психодіагностичних методик: валідність, надійність, точність та однозначність. Процедурні вимоги до використання методик. Вимоги до користувача психодіагностичним інструментарієм. Професійно-етичні аспекти психодіагностики. Особливості застосування психодіагностики у дослідженні дітей з особливостями психофізичного розвитку. Загальна характеристика методів математичної статистики, інтерпретації та представлення результатів дослідження.

Основні поняття теми: валідність, надійність, точність, однозначність, методи математичної статистики.

Семінар 2. Методичні засади проведення психолого-педагогічних досліджень (2 години)

Змістовий модуль II. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 3. Діагностика дітей раннього віку (2 години)

Загальна характеристика розвитку дітей раннього віку. Оцінювання нервово-психічного розвитку дітей раннього віку. Вивчення пізнавальної діяльності немовлят. Вивчення образу Я у немовлят. Оцінювання психічного розвитку дитини від 1 року до 3 років. Методика визначення типу темпераменту. Методи психодіагностики у ранньому віці (стандартизоване спостереження, експертне оцінювання, інтерв'ю, анкетування). Проблеми виявлення відхилень у розвитку дитини раннього віку.

Основні поняття теми: нервово-психічний розвиток, діти раннього віку.

Семінар 3. Діагностика дітей раннього віку (2 години)

Лекція 4. Діагностика дітей дошкільного віку (2 години)

Загальна характеристика особливостей дошкільного віку. Діагностика психомоторики дитини дошкільного віку. Пізнавальна сфера дитини дошкільного віку. Особливості психолого-педагогічної діагностики уваги, пам'яті та мислення дошкільників. Діагностика мовленнєвих розладів. Діагностика ігрової діяльності дошкільників. Вивчення особистості дошкільника. Методи психолого-педагогічної діагностики дошкільників в нормі та при порушеннях розвитку.

Основні поняття теми: психомоторика, пам'ять, увага, мислення мовлення, особистість, ігрова діяльність.

Семінар 4. Діагностика дітей дошкільного віку (2 години)

Лекція 5. Діагностика готовності дитини до школи (2 години)

Сутність діагностики готовності до школи. Діагностика інтелектуальної готовності. Тест інтелекту Д. Векслера. Методика діагностики відхилень у розумовому розвитку молодших школярів та старших дошкільників (Стадненко Н.М. та інші). Методика діагностики готовності до навчання в школі дітей шестирічного віку (Стадненко Н.М. та інші). Діагностика мотиваційної, емоційно-вольової та особистісно-соціальної готовності.

Основні поняття теми: психологічна готовність до школи, шкільна зрілість, мотивація до шкільного навчання, інтелект.

Семінар 5. Діагностика готовності дитини до школи (4 години)

Змістовий модуль III. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 6. Особливості психолого-педагогічної діагностики молодших школярів (2 години)

Загальна характеристика розвитку молодших школярів. Особливості психолого-педагогічного вивчення молодших школярів. Діагностика пізнавальних здібностей. Діагностика особистості. Кольоровий тест Люшера. Кольоровий тест відношень. Методика «Малюнок неіснуючої тварини». Методика діагностики рівня шкільної тривожності Філіпса. Діагностика вад особистого розвитку (ДВОР) (автор З. Карпенко).

Основні поняття теми: проекція, тривожність, вади особистості.

Семінар 6. Особливості психолого-педагогічної діагностики молодших школярів (2 години)

Лекція 7. Основні діагностики інтелектуального розвитку підлітків та юнаків (2 години)

Сутність понять інтелект та здібності. Характеристика тестового методу психодіагностики. Загальна характеристика тестів «Амтхауєра», «Штур», «Контур», «Прогресивні матриці Равена».

Основні поняття теми: інтелект, здібності, субтест, вербальний інтелект, невербальний інтелект, коефіцієнт інтелекту.

Семінар 7. Основні діагностики інтелектуального розвитку підлітків та юнаків (2 години)

Лекція 8. Особливості діагностики особистості підлітків та юнаків (2 години)

Сутність поняття особистості. Характеристика методу опитування. Сфери застосування опитувальних методик.

Загальна характеристика опитувальників. Визначення типу темпераменту – опитувальник Г.Айзенка ЕРі. Методика визначення акцентуацій характеру К.Леонгарда. Методика діагностики рівня суб'єктивного контролю Дж. Ротера. Методика діагностики показників та форм агресії А. Баса і А. Дарки.

Основні поняття теми: метод опитування, екстраверсія, інтроверсія, нейротизм, емоційна стійкість, типи темпераменту, акцентуації характеру, локус контролю.

Семінар 8. Особливості діагностики особистості підлітків та юнаків (2 години)

Змістовий модуль IV. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Лекція 9. Методи психологічної діагностики стосунків в колективі та сім'ї (2 години)

Сутність соціальної ситуації розвитку. Діагностика стосунків в сім'ї. Кінетичний малюнок сім'ї. Методика Рене Жиля. Діагностика батьківського ставлення (А. Я. Варга, В. В. Столін). Методика PARI Е. Шефера і Р. Белла. Діагностика стосунків в колективі. Соціометрія. Методика діагностики рівня соціальної фрустрованості Тест Розенцвейга

(дитяча та доросла форма).

Основні поняття теми: соціальна ситуація розвитку, сім'я, колектив, лідер, прийнятий, знехтуваний, фрустрація.

Семінар 9. Методи психологічної діагностики стосунків в колективі та сім'ї (2 години)

Лекція 10. Методи психологічної діагностики батьків та педагогів (2 години)

Специфіка діагностики дорослих (батьків та педагогів). Діагностика емоційних станів. Діагностика тривожності Ч. Д. Спілбергера і Ю. Л. Ханіна. Методика САН, Методика діагностики рівня емоційного вигорання В. В. Бойко. Методика діагностики схильності особистості до конфліктної поведінки К.Н.Томаса. Методика діагностики рівня емпатійних здібностей В. В. Бойко. Методика мотивації до успіху та уникнення невдач. Методика ціннісних орієнтацій М. Рокіча.

Основні поняття теми: тривожність, емоційне вигорання, способи регулювання конфліктів, емпатія, мотивація до успіху, ціннісні орієнтації.

Лекція 11. Психолого-педагогічна характеристика розвитку дитини (2 години)

Сутність узагальнення результатів психолого-педагогічного дослідження. Місце і значення психолого-педагогічної діагностики в діяльності логопеда. Специфіка написання психолого-педагогічної характеристики розвитку дитини. Визначення проблем розвитку дитини. Розроблення рекомендацій для батьків та педагогів.

Основні поняття теми: психолого-педагогічна характеристика, проблеми розвитку дитини, психолого-педагогічні рекомендації.

Семінар 10. Психолого-педагогічна характеристика розвитку дитини (2 години).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика»

Разом: 144 год., лекції – 22 год., семінарські заняття – 20 год;

самостійна робота – 60 год., підсумковий контроль – 6 год,

Модулі	Модуль I.		Модуль II.			Модуль III			Модуль IV		
Назва модуля	Загальні основи психолого-педагогічної діагностики		Психолого-педагогічна діагностика дітей раннього та дошкільного віку			Психолого-педагогічна діагностика дітей шкільного віку			Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини		
Кількість балів за модуль	59 (балів)		91 (балів)			91 (балів)			95(балів)		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Теми лекцій	Сутність психолого-педагогічної діагностики	Методичні засади проведення психолого-педагогічних досліджень	Діагностика дітей раннього віку	Діагностика дітей дошкільного віку	Діагностика готовності дитини до школи	Особливості психолого-педагогічної діагностики молодших школярів	Особливості діагностики інтелектуального розвитку підлітків та юнаків	Особливості діагностики особистості підлітків та юнаків	Методи психологічної діагностики стосунків в колективі та сім'ї	Методи психологічної діагностики батьків та педагогів	Психолого-педагогічна характеристика розвитку дитини
Бали за лекції	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Теми семінарських занять	Сутність психолого-педагогічної діагностики	Методичні засади проведення психолого-педагогічних досліджень	Діагностика дітей раннього віку	Діагностика дітей дошкільного віку	Діагностика готовності дитини до школи	Особливості психолого-педагогічної діагностики молодших школярів	Особливості діагностики інтелектуального розвитку підлітків та юнаків	Особливості діагностики особистості підлітків та юнаків	Методи психологічної діагностики стосунків в колективі та сім'ї		Психолого-педагогічна характеристика розвитку дитини
Бали за семінарські	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів		11 балів
Самостійна робота	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)
ІНДЗ									30 (балів)		
Види контролю	Модульний контроль 1 (15 балів)		Модульний контроль 2 (25 балів)			Модульний контроль 3 (25 балів)			Модульний контроль 4 (10 балів)		

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Семінар 1. Сутність психолого-педагогічної діагностики (2 години)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Специфіка застосування методу спостереження.
  2. Метод бесіди, інтерв'ю.
  3. Загальна характеристика методів: тестових, опитувальних, проєктивних.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Бурлачук Л.Ф. Введение в проективную психологию. – К.:Ника-Центр, 1997. – 128с.
2. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика: Учебник для вузов. – СПб. : Питер, 2007. – 352 с.
3. Левченко И. Ю. Психолого-педагогическая диагностика Учебное пособие для ВУЗов / Левченко И.Ю., Забрамная С.Д., Басилова Т.А. и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с.
4. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. – М.: Просвещение, 1995. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика.
5. Общая психодиагностика. / Под ред. А.А. Бодалева, В.В. Столина. – СПб. : Речь, 2006. – 440 с.
6. Словарь – справочник по психологической диагностике / Л.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов – К.: Наукова думка, 1989. – 200 с.

Семінар 2. Методичні засади проведення психолого-педагогічних досліджень (2 години)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Етапи побудови психолого-педагогічного дослідження
  2. Вибірка дослідження: підбір, характеристики, особливості.
  3. Методи обробки та інтерпретації результатів психолого-педагогічного дослідження.
  4. Особливі вимоги до діагностики дітей з особливостями психофізичного розвитку.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика: Учебник для вузов. – СПб. : Питер, 2007. – 352 с.
2. Лаврова Г. Н. Психолого-педагогическая диагностика развития детей от 0 до 3 лет: Учебное пособие / Г. Н. Лаврова. – Челябинск: Издательство ЮУрГУ, 2004. – 129 с.
3. Левченко И. Ю. Психолого-педагогическая диагностика Учебное пособие для ВУЗов / Левченко И.Ю., Забрамная С.Д., Басилова Т.А. и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с.
4. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. – М.: Просвещение, 1995. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика.
5. Общая психодиагностика. / Под ред. А.А. Бодалева, В.В. Столина. – СПб. : Речь, 2006. – 440 с.
6. Словарь – справочник по психологической диагностике / Л.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов – К.: Наукова думка, 1989. – 200 с.

Змістовий модуль II. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Семінар 3. Діагностика дітей раннього віку (2 години)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Проблеми ранньої діагностики порушень розвитку дитини: причини та наслідки.
2. Аналіз методів та методик діагностики раннього віку.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика: Учебник для вузов. – СПб. : Питер, 2007. – 352 с.
2. Лаврова Г. Н. Психолого-педагогическая диагностика развития детей от 0 до 3 лет: Учебное пособие / Г. Н. Лаврова. – Челябинск: Издательство ЮУрГУ, 2004. – 129 с.
3. Левченко И. Ю. Психолого-педагогическая диагностика Учебное пособие для ВУЗов / Левченко И.Ю., Забрамная С.Д., Басилова Т.А. и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с.
4. Практикум по возрастной психологии: Учеб. пособие /Под ред. Л.А. Головей, Е.Ф. Рыбалко. – СПб.: Речь, 2002. – 694 с.
5. Психология детства. Практикум. Тесты, методики для психологов, педагогов, родителей / Под ред. А.А.Реана – СПб: «прим-ЕВРО-ЗНАК», 2003. – 224 с.
6. Психология человека от рождения до смерти / Под ред. А.А. Реана. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2006.
7. Психолого-педагогическая диагностика развития детей раннего и дошкольного возраста: метод пособие / под ред. Е. А. Стеблевой. – М. : Просвещение, 2004. – 164 с.

Семінар 4. Діагностика дітей дошкільного віку (2 години)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Методики діагностики пізнавальних здібностей.
2. Методики діагностики особистості.
3. Дитячий апперцептивний тест (САТ).

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Левченко И. Ю. Психолого-педагогическая диагностика Учебное пособие для ВУЗов / Левченко И.Ю., Забрамная С.Д., Басилова Т.А. и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с.
2. Венгер А.Л. Психологические рисуночные тесты: Иллюстрированное руководство. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003.
3. Марцинковская Т.Д. Диагностика психического развития детей. Пособие по практической психологии. – М.: ЛИНКА-ПРЕСС, 1997. – 176 с.
4. Методи визначення психологічного розвитку дитини-дошкільника: Метод. посіб. для педагогів, практ.психологів, студ. серед. і вищ. пед. закл / С.Є. Кулачківська (наук.ред), Т.О. Піроженко та ін. – К.: Світлич, 2003.
5. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. – М.: Просвещение, 1995. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика.
6. Практикум по возрастной психологии: Учеб. пособие /Под ред. Л.А. Головей, Е.Ф. Рыбалко. – СПб.: Речь, 2002. – 694 с.
7. Психология детства. Практикум. Тесты, методики для психологов, педагогов, родителей / Под ред. А.А.Реана – СПб: «прим-ЕВРО-ЗНАК», 2003. – 224 с.
8. Психология человека от рождения до смерти / Под ред. А.А. Реана. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2006.

9. Психолого-педагогическая диагностика развития детей раннего и дошкольного возраста: метод пособие / под ред. Е. А. Стеблевой. – М. : Просвещение, 2004. – 164 с.

10. Психологічний розвиток дитини-дошкільника: Навч. посіб для педагогів, психологів, вихователів дит. дошк. закладів, студ.сер. і вищ. пед. закладів, батьків / С.Є. Кулачківська (наук. ред.), С.О. Ладивір, Т.О. Піроженко та ін. – К.: Світоч, 2004.

Семінар 5. Диагностика готовности дитини до школи (2 години)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність комплексної діагностики готовності дитини до шкільного навчання.

2. Критерії та чинники не готовності дитини до шкільного навчання.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Авер'янов В.П., Козленко А.М., Лисянська Т.М. Диагностика готовности детей до школы [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник / В.П.Авер'янов, А.М.Козленко, Т.М. Лисянська, 2007.

2. Готовность ребенка к школе. Медико-психологические критерии: Учебное пособие / Под ред. А.В. Гордиец. – Ростов н/Д: Фенікс; Красноярск: Издательские проекты, 2006. – 128 с.

3. Гуткина Н.И. Психологическая готовность к школе – СПб.: Питер, 2004 - 208 с.

4. Марцинковская Т.Д. Диагностика психического развития детей. Пособие по практической психологии. – М.: ЛИНКА-ПРЕСС, 1997. – 176с.

5. Методи визначення психологічного розвитку дитини-дошкільника: Метод. посіб. для педагогів, практ.психологів, студ. серед. і вищ. пед. закл./ С.Є.Кулачківська (наук. ред), Т.О.Піроженко та ін. – К.: Світич, 2003. – 40с.

6. Практикум по возрастной психологии: Учеб. пособие /Под ред. Л.А.Головей, Е.Ф.Рыбалко. – СПб.: Речь, 2002. – 694с.

7. Психология детства. Практикум. Тесты, методики для психологов, педагогов, родителей. / Под ред. А.А.Реана – СПб: «прим-ЕВРО-ЗНАК», 2003. – 224с.

8. Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д., Обухівська А.Г. Методика діагностики готовності до навчання в школі дітей шестирічного віку. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2001. – 20 с.

9. Таран О.П. Психологічна готовність дитини до школи / Оксана Таран. – К. : Шк. світ, 2010. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).

Змістовий модуль III. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Семінар 6. Особливості психолого-педагогічної діагностики молодших школярів (2 години)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Огляд основних труднощів у навчанні та їх чинників.

2. Діагностика пізнавальної сфери.

3. Діагностика особливостей особистості молодшого школяра.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Венгер А.Л. Психологические рисуночные тесты: Иллюстрированное руководство. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003.

2. Измерение интеллекта детей: Пособие для психолога-практика. Ч. I. Человеческий интеллект и его измерение: теория и практика / Под ред. Ю.З. Гильбуха. – К.: РОВО «Укрвузполіграф», 1992.

3. Левченко И. Ю. Психолого-педагогическая диагностика Учебное пособие для ВУЗов / Левченко И.Ю., Забрамная С.Д., Басилова Т.А. и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с.
4. Методика діагностики відхилень у розумовому розвитку молодших школярів та старших дошкільників / Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д., Борщевська Л.В., Обухівська А.Г. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 1998.
5. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. – М.: Просвещение, 1995. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика.
6. Практикум по возрастной психологии: Учеб. пособие /Под ред. Л.А. Головей, Е.Ф. Рыбалко. – СПб.: Речь, 2002. – 694 с.
7. Психология детства. Практикум. Тесты, методики для психологов, педагогов, родителей / Под ред. А.А.Реана – СПб: «прим-ЕВРО-ЗНАК», 2003. – 224 с.
8. Психология человека от рождения до смерти / Под ред. А.А. Реана. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2006.
9. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты: Учебное пособие. – Самара: Издательский Дом «БАХРАХ_М», 2001.

Семінар 7. Основні діагностики інтелектуального розвитку підлітків та юнаків (2 години)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність тестів інтелекту та сфери їх застосування.
2. Умови застосування тестів інтелекту.
3. Огляд тестів інтелекту «Контур», Доміно: проведення та обробка.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика: Учебник для вузов. – СПб. : Питер, 2007. – 352 с.
2. Левченко И. Ю. Психолого-педагогическая диагностика Учебное пособие для ВУЗов / Левченко И.Ю., Забрамная С.Д., Басилова Т.А. и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с.
3. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. – М.: Просвещение, 1995. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика.
4. Общая психодиагностика. / Под ред. А.А. Бодалева, В.В. Столина. – СПб. : Речь, 2006. – 440 с.
5. Психология человека от рождения до смерти / Под ред. А.А. Реана. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2006.
6. Словарь – справочник по психологической диагностике / Л.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов – К.: Наукова думка, 1989. – 200 с.

Семінар 8. Особливості діагностики особистості підлітків та юнаків (2 години)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Методи діагностики особистості в підлітковому та юнацькому віці.
2. Методики профорієнтаційної діагностики та їх специфіка.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Гончаренко Т. Професійна діагностика: Навч. посіб. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004
2. Левченко И. Ю. Психолого-педагогическая диагностика Учебное пособие для ВУЗов / Левченко И.Ю., Забрамная С.Д., Басилова Т.А. и др. – М.: Издательский центр

«Академия», 2003. – 320 с.

3. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. – М.: Просвещение, 1995. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика.

4. Общая психодиагностика. / Под ред. А.А. Бодалева, В.В. Столина. – СПб. : Речь, 2006. – 440 с.

5. Психология человека от рождения до смерти / Под ред. А.А. Реана. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2006.

6. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты: Учебное пособие. – Самара: Издательский Дом «БАХРАХ_М», 2001.

7. Словарь – справочник по психологической диагностике / Л.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов – К.: Наукова думка, 1989. – 200 с.

Змістовий модуль IV.ПСИХОЛОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Семінар 9. Методи психологічної діагностики стосунків в колективі та сім'ї (2 години)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність поняття соціальна ситуація розвитку дитини.
2. Методики діагностики сімейних стосунків та їх специфіка: проведення та обробка.
3. Методики діагностики стосунків в колективі: проведення та обробка.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика: Учебник для вузов. – СПб. : Питер, 2007. – 352 с.

2. Венгер А.Л. Психологические рисуночные тесты: Иллюстрированное руководство. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003.

3. Левченко И. Ю. Психолого-педагогическая диагностика Учебное пособие для ВУЗов / Левченко И.Ю., Забрамная С.Д., Басилова Т.А. и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с.

4. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. – М.: Просвещение, 1995. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика.

5. Общая психодиагностика. / Под ред. А.А. Бодалева, В.В. Столина. – СПб. : Речь, 2006. – 440 с.

6. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты: Учебное пособие. – Самара: Издательский Дом «БАХРАХ_М», 2001.

7. Словарь – справочник по психологической диагностике / Л.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов – К.: Наукова думка, 1989. – 200 с.

Семінар 10. Психолого-педагогічна характеристика розвитку дитини (2 години)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Особливості написання психолого-педагогічної характеристики розвитку дитини.
2. Особливості написання психолого-педагогічної характеристики на групу дітей.
3. Особливості надання рекомендацій батькам та педагогам.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика: Учебник для вузов. – СПб. : Питер, 2007. – 352 с.

2. Лаврова Г. Н. Психолого-педагогическая диагностика развития детей от 0 до 3 лет: Учебное пособие / Г. Н. Лаврова. – Челябинск: Издательство ЮУрГУ, 2004. – 129 с.
3. Левченко И. Ю. Психолого-педагогическая диагностика Учебное пособие для ВУЗов / Левченко И.Ю., Забрамная С.Д., Басилова Т.А. и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с.
4. Психолого-педагогическая диагностика развития детей раннего и дошкольного возраста: метод пособие / под ред. Е. А. Стеблевой. – М. : Просвещение, 2004. – 164 с.
5. Психология человека от рождения до смерти / Под ред. А.А. Реана. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2006.
6. Психологічний розвиток дитини-дошкільника: Навч. посіб для педагогів, психологів, вихователів дит. дошк. закладів, студ.сер. і вищ. пед. закладів, батьків / С.Є. Кулачківська (наук. ред.), С.О. Ладивір, Т.О. Піроженко та ін. – К.: Світоч, 2004.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I.ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Тема 1. Сутність психолого-педагогічної діагностики (4 години)

Завдання:

1. Ознайомитись з історією психодіагностики. Визначити головні досягнення психодіагностики та обґрунтувати свою думку.
2. Створити схему міжпредметних зв'язків психодіагностики.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 2. Методичні засади проведення психолого-педагогічних досліджень (5 години)

Завдання:

1. Створити проект психолого-педагогічного дослідження за методом стандартизованого спостереження на реальному прикладі та апробувати його.
2. Порівняти тестовий метод з опитувальним (визначити загальне та відмінне).

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Змістовий модуль II.ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 3. Діагностика дітей раннього віку (6 години)

Завдання:

1. Складіть перелік методик діагностики дитини раннього віку

	Назва методики (автор)	Спрямованість методики	Вік (для якого віку призначена)	Метод дослідження	Джерел о (література)

2. Підготуйте папку з методиками психолого-педагогічної діагностики дитини раннього віку.

Форма подання: у вигляді таблиці, папка з методиками.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 4. Діагностика дітей дошкільного віку (6 години)

Завдання:

1. Складіть перелік методик діагностики дитини дошкільного віку

	Назва	Спрямованість	Вік	Метод	Джерело
--	-------	---------------	-----	-------	---------

	методики (автор)	методики	(для якого віку призначена)	дослідження	(література)
Діагностика сприйняття					
Діагностика уваги					
Діагностика пам'яті					
Діагностика мислення					
Діагностика мовлення					
Діагностика творчості					
Діагностика особистості					

2. Підготуйте папку з методиками психолого-педагогічної діагностики дитини дошкільного віку. Підберіть зручні для вас методики стосовно діагностики пізнавальних здібностей та особистості. Папка повинна містити опис методики, інструкцію та стимульний матеріал готовий для застосування.

Форма подання: у вигляді таблиці, папки з методиками.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 5. Діагностика готовності дитини до школи (6 години)

Завдання:

1. Створити каталог методик для використання оцінювання компонентів готовності до школи.

	Назва методики (автор)	Спрямованість методики	Вік (для якого віку призначена)	Метод дослідження	Джерело (література)
Пізнавальна готовність					
Особистісна готовність					
Поведінкова готовність					

2. Підготуйте папку експрес-діагностики готовності до школи. Папка повинна містити опис методики, інструкцію та стимульний матеріал готовий для застосування.

Форма подання: у вигляді, таблиці, папки з методиками.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Змістовий модуль III. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 6. Особливості психолого-педагогічної діагностики молодших школярів (5 години)

Завдання:

1. Складіть перелік методик діагностики дитини молодшого шкільного віку.

	Назва методики (автор)	Спрямованість методики	Вік (для якого віку призначена)	Метод дослідження	Джерело (література)
--	------------------------------	---------------------------	--	----------------------	-------------------------

Діагностика пізнавальних здібностей					
Діагностика особистості					

2. Підготуйте папку з методиками психолого-педагогічної діагностики дитини молодшого шкільного віку. Папка повинна містити опис методики, інструкцію, стимульний матеріал та бланки відповідей готові для застосування.

Форма подання: у вигляді таблиці, папка з методиками.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 7. Основні діагностики інтелектуального розвитку підлітків та юнаків (5 години)

Завдання:

1. Здійснити діагностику інтелекту (підлітка чи юнака) за однією чи кількома методиками. Обрахувати результати, зробити висновки та запропонувати рекомендації.
2. Складіть перелік методик діагностики інтелектуального розвитку підлітків та юнаків.

	Назва методики (автор)	Спрямованість методики	Вік (для якого віку призначена)	Метод дослідження	Джерело (література)

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 8. Особливості діагностики особистості підлітків та юнаків (5 години)

Завдання:

1. Здійснити діагностику особистості підлітка чи юнака за кількома методиками, здійснити їх обробку, описати висновки та запропонувати рекомендації.
2. Складіть перелік методик діагностики особистості підлітків та юнаків.

	Назва методики (автор)	Спрямованість методики	Вік (для якого віку призначена)	Метод дослідження	Джерело (література)

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Змістовний модуль IV. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Тема 9. Методи психологічної діагностики стосунків в колективі та сім'ї (4 години)

Завдання:

1. Провести діагностику стосунків в колективі (дошкільників, молодших школярів, підлітків, юнаків на ваш вибір), здійснити обробку результатів, описати висновки та розробити рекомендації.
2. Створити схему психолого-педагогічної діагностики сімейної ситуації розвитку дитини старшого дошкільного віку. Обґрунтувати їх доцільність.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 10. Методи психологічної діагностики батьків та педагогів (4 години)

Завдання:

1. Складіть перелік методик діагностики батьків та педагогів.

	Назва методики (автор)	Спрямованість методики	Для розв'язання якої проблеми застосовується	Метод дослідження	Джерело (література)
Діагностика батьків					
Діагностика педагогів					

2. Здійснить діагностику власної емоційної та мотиваційної сфери. Опишіть результати дослідження.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 11. Психолого-педагогічна характеристика розвитку дитини (4 години)

Завдання:

1. Розробити анкету-опитування вихователя \ вчителя стосовно проблем розвитку дитини. Вік дитини, проблематика дослідження обирається на ваш розсуд.
2. Створити анкету для батьків з проблем розвитку дитини. Вік дитини, проблематика дослідження обирається на ваш розсуд.

Анкети повинні мати назву, мету, інструкцію, опис оцінювання.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Завдання для індивідуальної навчально-дослідної роботи

Побудувати, здійснити та описати психолого-педагогічне дослідження дітей з порушеннями мовлення.

Подати у вигляді емпіричної навчально-дослідної роботи за такою структурою:

1. Методичні засади психолого-педагогічного дослідження (актуальність, основні поняття та науковці що займалися даною проблематикою, об'єкт, предмет, мета, завдання, вибірка досліджуваних, методи та методики дослідження, обробка, наочна представленість (таблиці, графіки, схеми) та інтерпретація результатів дослідження, висновки та рекомендації, додатки, список використаних джерел (20 балів).

2. Оформлення (5 балів):

- Використання єдиного стилю оформлення.
- Кількість сторінок 10-15.
- Надруковано в форматі Word, розмір шрифту основного тексту 14 пт. (інтервал 1,5), в таблицях 12 пт. (інтервал 1).
- Параметри сторінки: верхнє, нижнє та праве поле 1,5, а ліве 2,5.

- Основні пункти з великої літери нового рядка та жирним шрифтом.

3. Презентація перед групою: змістовність, зрозумілість, орієнтація у матеріалі, цікавість, легкість сприймання, висловлювання власної думки, аналіз та узагальнення матеріалу. Тривалість презентації 5 хвилин. (5 балів).

Методичні рекомендації до ІНДЗ: психолого-педагогічне дослідження повинно бути здійснено на виборці 5-20 дітей одного віку для однієї вибірки; дослідження має містити порівняльний аспект, тобто експериментальну групу (діти з особливостями психофізичного розвитку) та контрольну групу (діти з нормальним типом розвитку) вибірки кількісно врівноважені; використання кількох методик діагностики (3-5); застосування методів математичної статистики та якісного аналізу результатів дослідження є обов'язковим; дане дослідження може бути основою для написання курсової роботи, виступу на студентській науковій конференції та написання статті; вибір тематики дослідження може бути здійснено з запропонованих тем, а також зумовлений власними науковими інтересами.

Орієнтовна тематика:

1. Особливості ігрової діяльності молодших дошкільників з порушеннями мовлення.
2. Особливості пам'яті старших дошкільників з порушеннями мовлення.
3. Особливості уяви старших дошкільників з порушеннями мовлення.
4. Особливості самооцінки старших дошкільників з порушеннями мовлення.
5. Особливості сімейної ситуації розвитку дошкільників з порушеннями мовлення.
6. Особливості уваги старших дошкільників з порушеннями мовлення.
7. Особливості мислення старших дошкільників з порушеннями мовлення.
8. Особливості комунікативної діяльності дошкільників з порушеннями мовлення.
9. Особливості інтелектуальної готовності до шкільного навчання дітей з порушеннями мовлення.
10. Особливості мотиваційної готовності до шкільного навчання дітей з порушеннями мовлення.
11. Особливості сформованості довільності молодших школярів з порушеннями мовлення.
12. Особливості особистості молодших школярів з порушеннями мовлення.
13. Особливості уяви молодших школярів з порушеннями мовлення.
14. Особливості мислення молодших школярів з порушеннями мовлення.
15. Особливості пам'яті молодших школярів з порушеннями мовлення.
16. Особливості зв'язного мовлення молодших школярів з порушеннями мовлення.
17. Особливості агресивності підлітків з порушеннями мовлення.
18. Особливості акцентуацій характеру підлітків з порушеннями мовлення.
19. Особливості взаємостосунків в колективі підлітків з порушеннями мовлення.
20. Особливості ставлення батьків до дітей з порушеннями мовлення.
21. Особливості невербального інтелекту підлітків з порушеннями мовлення.
22. Особливості самооцінки підлітків з порушеннями мовлення.
23. Особливості особистості педагогів, що працюють з дітьми з порушеннями розвитку.
24. Особливості професійної спрямованості підлітків з порушеннями мовлення.
25. Особливості соціальної компетентності підлітків з порушеннями мовлення.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
	Відвідування лекцій	11
	Відвідування семінарських занять	10
	Робота на семінарському занятті	100
	Модульні контрольні роботи (1, 2, 3, 4)	75
	Самостійна робота	110
	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30
	Коефіцієнт = 5,6	336 = 60
	Екзамен	40
Підсумковий рейтинговий бал		100

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентом застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: письмове опитування; конспект.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«достатньо»	E
69-74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82-89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ**1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності**

1) За джерелом інформації:

Словесні: пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Х. Питання до екзамену

1. Сутність психолого-педагогічної діагностики.
2. Предмет і структура психодіагностики.
3. Загальні галузі психодіагностики.
4. Застосування психодіагностики в освіті (історичний аспект).
5. Специфіка застосування психолого-педагогічної діагностики у спеціальній психології.
6. Сутність поняття методу у психодіагностиці.
7. Класифікації методів психологічних досліджень С.Л.Рубінштейна
8. Класифікації методів психологічних досліджень Б.Г.Ананьева.
9. Загальна характеристика основних методів психодіагностики.
10. Спостереження як метод психодіагностики та межі застосування.
11. Вимоги до психодіагностичних методик.
12. Процедурні вимоги до використання методик.
13. Вимоги до користувача психодіагностичним інструментарієм.
14. Професійно-етичні аспекти психодіагностики.
15. Характеристика тестового методу психодіагностики.
16. Сфери застосування тестів інтелекту та здібностей.
17. Загальна характеристика тесту «Амтхауєра».
18. Загальна характеристика тестів «Штур» та «Контур».
19. Загальна характеристика тесту «Прогресивні матриці Равена».
20. Загальна характеристика тесту інтелекту Д. Векслера.
21. Методика діагностики відхилень у розумовому розвитку молодших школярів та старших дошкільників (Стадненко Н.М.).
22. Характеристика методу опитування та сфери його застосування.
23. Визначення типу темпераменту – опитувальник Г.Айзенка ЕРі.
24. Методика визначення акцентуацій характеру К.Леонгарда.
25. Методика діагностики схильності особистості до конфліктної поведінки К.Н.Томаса.
26. Сутність поняття проекції та його значення у психодіагностиці.
27. Загальна характеристика проєктивних методик та сфера їх застосування.
28. Кольоровий тест Люшера. Кольоровий тест відношень.
29. Методика «Малюнок неіснуючої тварини».
30. Методика «Малюнок сім'ї».
31. Дитячий апперцептивний тест (САТ).
32. Етапи побудови психолого-педагогічного дослідження.
33. Особливості застосування психодіагностики у дослідженні дітей з особливостями психофізичного розвитку.
34. Загальна характеристика методів математичної статистики, інтерпретації та

представлення результатів дослідження.

35. Загальна характеристика розвитку дітей раннього віку.
36. Методи психодіагностики у ранньому віці.
37. Проблеми виявлення відхилень у розвитку дитини раннього віку.
38. Загальна характеристика особливостей дошкільного віку та проблеми розвитку.
39. Діагностика психомоторики дитини дошкільного віку.
40. Особливості психолого-педагогічної діагностики уваги дитини дошкільного віку.
41. Особливості психолого-педагогічної діагностики пам'яті дитини дошкільного віку.
42. Особливості психолого-педагогічної діагностики мислення дошкільників.
43. Діагностика мовленнєвих розладів дошкільників.
44. Діагностика ігрової діяльності дошкільників.
45. Сутність діагностики готовності дитини до школи.
46. Комплексні методики психологічної готовності дитини до школи.
47. Діагностика мотиваційної, емоційно-вольової та особистісно-соціальної готовності дитини до школи.
48. Загальна характеристика проблем розвитку молодших школярів.
49. Особливості психолого-педагогічного вивчення молодших школярів.
50. Діагностика пізнавальних здібностей молодших школярів.
51. Діагностика особистості молодших школярів.
52. Методика діагностики рівня шкільної тривожності Філіпса.
53. Діагностика вад особистого розвитку (ДВОР) (автор З. Карпенко).
54. Методика діагностики рівня суб'єктивного контролю Дж. Ротера.
55. Методика діагностики показників та форм агресії А. Баса і А. Дарки.
56. Сутність соціальної ситуації розвитку дитини.
57. Діагностика стосунків в сім'ї.
58. Кінетичний малюнок сім'ї.
59. Методика Рене Жиля.
60. Діагностика батьківського ставлення (А. Я. Варга, В. В. Столін). Методика PARI Е. Шефера і Р. Белла.
61. Діагностика стосунків в колективі. Соціометрія.
62. Методика діагностики рівня соціальної фрустрованості Тест Розенцвейга (дитяча та доросла форма).
63. Специфіка діагностики батьків.
64. Специфіка діагностики педагогів.
65. Діагностика емоційних станів дорослої людини.
66. Діагностика тривожності Ч. Д. Спілбергера і Ю. Л. Ханіна.
67. Методика САН.
68. Методика діагностики рівня емоційного вигорання В. В. Бойко.
69. Методика діагностики рівня емпатійних здібностей В. В. Бойко.
70. Методика мотивації до успіху та уникнення невдач.
71. Методика ціннісних орієнтацій М. Рокіча.
72. Місце і значення психолого-педагогічної діагностики в діяльності логопеда.
73. Специфіка написання психолого-педагогічної характеристики розвитку дитини.
74. Особливості написання психолого-педагогічної характеристики на групу дітей.
75. Розроблення рекомендацій для батьків та педагогів.

ХІІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бурлачук Л.Ф. Введение в проективную психологию. – К.:Ника-Центр, 1997. – 128 с.
2. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика: Учебник для вузов. – СПб. : Питер, 2007. – 352 с.

3. Лаврова Г. Н. Психолого-педагогическая диагностика развития детей от 0 до 3 лет: Учебное пособие / Г. Н. Лаврова. – Челябинск: Издательство ЮУрГУ, 2004. – 129 с.
4. Левченко И. Ю. Психолого-педагогическая диагностика Учебное пособие для ВУЗов / Левченко И.Ю., Забрамная С.Д., Басилова Т.А. и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с.
5. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. – М.: Просвещение, 1995. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика.
6. Общая психодиагностика. / Под ред. А.А. Бодалева, В.В. Столина. – СПб. : Речь, 2006. – 440 с.
7. Психолого-педагогическая диагностика развития детей раннего и дошкольного возраста: метод пособие / под ред. Е. А. Стеблевой. – М. : Просвещение, 2004. – 164 с.
8. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты: Учебное пособие. – Самара: Издательский Дом «БАХРАХ_М», 2001.
9. Словарь – справочник по психологической диагностике / Л.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов – К.: Наукова думка, 1989. – 200 с.

Додаткова:

1. Авер'янов В.П., Козленко А.М., Лисянська Т.М. Діагностика готовності дітей до школи [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник / В.П.Авер'янов, А.М.Козленко, Т.М. Лисянська, 2007.
2. Венгер А.Л. Психологические рисуночные тесты: Иллюстрированное руководство. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003.
3. Гончаренко Т. Професійна діагностика: Навч. посіб. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004
4. Готовность ребенка к школе. Медико-психологические критерии: Учебное пособие / Под ред. А.В. Гордиец. – Ростов н/Д: Фенікс; Красноярск: Издательские проекты, 2006. – 128 с.
5. Гуткина Н.И. Психологическая готовность к школе – СПб.: Питер, 2004 - 208 с.
6. Измерение интеллекта детей: Пособе для психолога-практика. Ч. I. Человеческий интеллект и его измерение: теория и практика / Под ред. Ю.З. Гильбуха. – К.: РОВО «Укрвузполіграф», 1992.
7. Марцинковская Т.Д. Диагностика психического развития детей. Пособие по практической психологии. – М.: ЛИНКА-ПРЕСС, 1997. – 176 с.
8. Методи визначення психологічного розвитку дитини-дошкільника: Метод. посіб. для педагогів, практ.психологів, студ. серед. і вищ. пед. закл / С.Є. Кулачківська (наук.ред), Т.О. Піроженко та ін. – К.: Світлич, 2003.
9. Методика діагностики відхилень у розумовому розвитку молодших школярів та старших дошкільників / Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д., Борщевська Л.В., Обухівська А.Г. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 1998.
10. Практикум по возрастной психологии: Учеб. пособие /Под ред. Л.А. Головей, Е.Ф. Рыбалко. – СПб.: Речь, 2002. – 694 с.
11. Психология детства. Практикум. Тесты, методики для психологов, педагогов, родителей / Под ред. А.А.Реана – СПб: «прим-ЕВРО-ЗНАК», 2003. – 224 с.
12. Психология человека от рождения до смерти / Под ред. А.А. Реана. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2006.
13. Психологічний розвиток дитини-дошкільника: Навч. посіб для педагогів, психологів, вихователів дит. дошк. закладів, студ.сер. і вищ. пед. закладів, батьків / С.Є. Кулачківська (наук. ред.), С.О. Ладивір, Т.О. Піроженко та ін. – К.: Світоч, 2004.
14. Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д., Обухівська А.Г. Методика діагностики готовності до навчання в школі дітей шестирічного віку. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2001. – 20 с.
15. Таран О.П. Психологічна готовність дитини до школи / Оксана Таран. – К. : Шк. світ, 2010. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).